

Handläggare: Inger Nilsson
Telefon: 508 23 305

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2009-06-11

Plan för utbyggnad av bostäder till personer med funktionsnedsättning – remissyttrande

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som sitt remissvar till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har gjort en plan för utbyggnad av bostäder för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen håller med om att det behövs en kraftig utbyggnad av denna typ av bostäder och att planeringen behöver samordnas över staden. Om även besluten om utbyggnad ska tas centralt måste stadsdelsnämnderna hållas ekonomiskt skadeslösa för de kostnader som de kan få för nya grupp- och servicebostäder. Dessutom måste stadsdelsnämnderna få samma ersättning för personkrets 3 enligt LSS som för personkretsarna 1 och 2 så att nämnderna kan inrätta de olika specialboenden som behövs särskilt för personer med svår psykisk funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Handikapprådet har informerats om ärendet den 7 maj och den 4 juni 2009. De fackliga organisationerna informeras vid samverkansgrupp den 26 maj 2009.

Bakgrund

Under 2000-talet har en stor utbyggnad skett av grupp-, service- och stödbostäder i staden. Ytterligare utbyggnad behövs dock för att täcka behoven av boende med olika former av stöd. För personer med insatser enligt LSS bedöms det vara nödvändigt med ett tillskott på drygt fyrahundra lägenheter och för personer med psykisk funktionsnedsättning behövs drygt trehundra lägenheter. Den utbyggnad som hittills är planerad ligger långt under dessa behov. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har därför upprättat en plan för utbyggnad av bostäder till personer med funktionsnedsättning. Planen har remitterats till bl.a. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd för yttrande.

Enligt planen, som omfattar perioden 2009-2014, ska cirka 740 nya lägenheter i särskilda boendeformer färdigställas, vilket innebär ca 85 nya gruppboendestäder och drygt 250 nya service- och stödlägenheter.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen påtalar att det finns svårigheter med den nuvarande ansvarsfördelningen för utbyggnaden. Den centrala genomförandegruppen ska fungera sammanhållande för utbyggnaden, men det formella ansvaret ligger hos stadsdelsnämnderna som har svårt både att bevaka behoven i staden som helhet och att bevaka planerade bostadsprojekt.

Även andra svårigheter finns, till exempel med att få in en gruppboendestad i reguljära bostadsprojekt på grund av husens utformning och upplåtelseform, att nya bostadsprojekt ger så höga hyror att särskilda boenden blir för dyra samt att planerade byggen utgår eller försenas.

I budget för 2008 fick socialtjänstnämnden i uppdrag att se över genomförandegruppens arbete. Nämnden har därefter för sin del beslutat om en ny organisation för genomförandegruppen, som innebär en mer övergripande central samordning. Förslaget remissbehandlades under hösten 2008. Tanken är att centraliseringen bland annat ska leda till att stora bostadsprojekt kan bevakas bättre, att speciella behov av bostäder påskyndas och att samarbete med olika byggherrar förbättras. En samordning över staden bedöms också nödvändig för att göra bedömningar och bevakningar av behoven i samband med det nya valfrihetssystemet för boenden för personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen håller med om att det behövs en kraftig utbyggnad av gruppboendestäder både vad gäller antal och inriktning på olika grupper av brukare. Därför är det också bra med överblick över vilka behov som finns och att, så som föreslås, boendestäder för personer med funktionsnedsättning ska inarbetas mer strukturerat i stadens bostadsplanering. Förvaltningen är därför i huvudsak positiv till den föreslagna utbyggnadsplanen och tror att den kan bidra till att staden på sikt ska kunna erbjuda boendestäder åt alla människor oavsett form av funktionsnedsättning. På vissa punkter har förvaltningen dock frågor eller avvikande uppfattningar.

Centralisering av ansvaret

Förvaltningen är positiv till att behoven av gruppboendestäder kartläggs och till att staden ska betraktas som en helhet vad gäller utbyggnaden av boendestäder med särskilt stöd. Det är också viktigt att det finns en instans som har kompetens och resurser att bevaka stadsplaneringen, driva på utvecklingen och att samarbeta med olika byggherrar.

Förvaltningen vill dock i sammanhanget erinra om vad stadsdelsnämnden anförde i sitt remissyttrande om genomförandegruppens fortsatta arbete. Nämnden uttalade då att gruppen ”inte bör kunna besluta om kostnader som för mycket lång tid kommer att belasta budgeten för stadsdelsnämnderna. Om förslaget genomförs och ansvaret för utbyggnaden av gruppboendestäder centraliseras måste stadsdelsförvaltningarna hållas ekonomiskt skadeslösa för de kostnader som kan tillkomma för driften av de nya gruppboendestäderna.”¹

Personkrets 3

Personer med stora och varaktiga fysiska och psykiska funktionshinder och ett omfattande behov av stöd och service har rätt till insatser enligt LSS, men omfattas inte av stadens pengsystem för LSS-insatser. Det innebär att stadsdelsnämnderna inte får någon kompensation för de höga extra kostnader som kan finnas för insatserna till dessa personer. Nämnderna har därför svårt att bygga ut boenden för personkretsen, särskilt för personer som kan behöva fristående boendestäder på grund av att de själva är känsliga och att de kan upplevas som skrämmande av omgivningen. Bristen på lämpliga boendestäder för personkrets 3 gör att dessa brukarna för närvarande måste hänvisas till boenden på andra orter än Stockholm.

¹ Sdn 2008-11-27, dnr 416-2008-006 (Nytt uppdrag mm för genomförandegruppen för boendestäder med särskild service enligt LSS – remissyttrande)

En annan konsekvens av bristen på bostäder för personkrets 3 är att staden missar ersättning från det statliga utjämningsystemet. Ersättningen utgår endast för insatser enligt LSS, men beslut om LSS-insatser kan inte fattas när lämplig insats saknas. Den enskilde får istället insats enligt socialtjänstlagen, vilket inte ger rätt till den statliga ersättningen och medför att staden får stå för hela kostnaden för insatsen.

Förvaltningen anser att samma system för ersättningar ska finnas för personkrets 3 som för personkretsarna 1 och 2 så att stadsdelsförvaltningarna kan bygga ut sådana olika former av specialboenden som behövs, särskilt för personer med svår psykisk funktionsnedsättning.

Behov och planering i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde

I kön till LSS-bostad i stadsdelsområdet finns för närvarande (maj 2009) 39 personer och i hela sydväst (Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Älvsjö) köar 104 personer. De flesta av dessa (60 personer) är personer med utvecklingsstörning, som önskar gruppboende eller serviceboende. Den näst största gruppen (22 personer) utgörs av personer med Aspergers syndrom som nästan uteslutande vill ha serviceboende. Fyra personer behöver gruppboende för personer med hjärnskada, övriga i kön har andra former av funktionsnedsättning.

I grupp- eller serviceboende enligt LSS finns för närvarande totalt 98 lägenheter i stadsdelsområdet. Under 2009 sker successiv inflyttning i en ny serviceboende med sju platser. Under 2010 beräknas sex platser tillkomma i en ny gruppboende. Fem av dessa platser kommer att tas i anspråk av personer som idag bor i icke fullvärdiga lägenheter, varför nettotillskottet under 2009-2010 blir åtta lägenheter.

Under 2010 skulle även en gruppboende med sex lägenheter ha byggts i Gyllene Ratten-området. Här finns dock en försening från byggherrens sida och inflyttning är nu preliminärt satt till 2011. I ett senare skede av utbyggnaden i området kan det bli möjligt att bygga ytterligare sex platser.

I remisshandlingen anges att det i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde finns 59 befintliga bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning. Detta är inte korrekt. Det som finns i själva stadsdelsområdet är 35 platser i stödboende, de övriga platserna är enstaka platser som förvaltningen upphandlat runt om i landet. Enligt den senaste behovsinventeringen behövs ett tillskott med 10 platser i gruppboende och 11 platser i stödboende för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Ingen utbyggnad finns f.n. beslutad vad gäller bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning, men förvaltningen har förhoppningar om att få tillgång till ytterligare ett våningsplan på Fruängens kyrkogata. För närvarande finns en annan hyresgäst där, men fastighetsägaren är positiv till att låta stadsdelsförvaltningen hyra våningsplanet framöver. Om det blir aktuellt med förhyrning av dessa lägenheter kommer de i första hand att disponeras till unga personer med stora problem.

Förvaltningen utreder också om den icke-fullvärdiga gruppboenden Ekan, som de nuvarande hyresgästerna ska flytta ut ifrån, kan användas till boende för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Bilagor

1. Remisshandling